

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Ændret klageadgang, dagpenge ved adoption m. v.).

(Lovforslag nr. 187. Fremsat 2/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Winnie Russell (S):

Der er med dette lovforslag ikke tilsigtet en egentlig reform af dagpengeloven. Ministeren har ret i, at det er der heller ikke behov for nu, men oprettelse af ankenævnene gør visse ændringer nødvendige, idet disse skal overtage de opgaver, der tidligere har været varetaget af sikringsstyrelsen som ankeinstans for de sociale udvalgs afgørelser.

For at lette presset på den sociale ankestyrelse gøres dagpengeudvalgets afgørelse endelig. Det må anses for en fordel, at dette udvalg er sammensat på en sådan måde, at den nødvendige ekspertise for det arbejdsretlige område er repræsenteret.

Det bør nok understreges, at udvalgets afgørelse hovedsagelig drejer sig om arbejdsgivernes forpligtelse til at udrede dagpengene, men ikke om spørgsmålet om, hvorvidt lønmodtagerne har ret til at få dagpenge. Lønmodtagerne kan få disse ved henvendelse til det sociale udvalg.

Jeg mener endvidere, at det er en fordel, at dagpengeudvalget i sager, hvor der er særlig kontroversielle juridiske problemer, udvides med en opmand, der skal træffe afgørelse i sager, hvor et af udvalgets øvrige medlemmer ønsker dette. Det er et fremskridt, at det nu bliver direkte fastslået i loven, at funktionærer kan få dagpenge i tilfælde, hvor funktionærernes arbejdsgiver uberettiget undlader at udbetale løn under sygdom. Tidligere svævede funktionærerne i luften i disse situationer. Nu kan kommunen udbetale dagpenge med det samme.

Det er også et fremskridt, at kommunerne nu under alle omstændigheder skal udbetale forskud på dagpenge, hvor arbejdsgiverne uretmæssigt nægter at udbetale dagpenge.

Jeg finder også, det er en fordel, at barselperioden på de 14 uger kan deles i visse tilfælde og særlig, når der er tale om barnets indlæggelse på sygehus. Nogle kan måske undre sig over, at der i dette lovforslag gives

mulighed for dagpenge i forbindelse med adoption, og det gælder i visse tilfælde også, men jeg finder, det er positivt og rigtigt, at adoptionsøgende ved modtagelse af barnet kan være fraværende fra arbejdet med dagpengeydelse. Det er et humant fremskridt, som her gøres. Dette vil som nævnt i ministerens fremsættelsestale koste noget over 1 mill. kr., men det er en af de udgifter, der hører med til at skaffe retfærdige og humane ordninger omkring adoptionsforholdene.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget er væsentlige dele af forslaget udarbejdet på grunlag af en fælles henvendelse fra arbejdsmarkedets parter.

Vi har ikke ment, at der i denne omgang, hvor dagpengereformen kun har eksisteret i et par år, er mulighed for at foretage mere gennemgribende ændringer i loven.

Vi er i socialdemokratiet også opmærksomme på, at der ligger en lang række problemer i lovforslaget, som vi ønsker at få belyst under udvalgsarbejdet. Jeg skal på mit partis vegne anbefale en hurtig og velvilig udvalgsbehandling.

Bertel Haarder (V):

Jeg kan også på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling af disse forslag, som er justeringer på punkter, hvor der også efter vores mening er god grund til at justere.

Det er meget naturligt, at når en lovgivning har virket i 2 år, har man høstet nogle erfaringer og opdaget, at der på visse punkter er uklarheder og på andre punkter muligheder for at forbedre loven.

Vi mener i øvrigt, at tiden er inde til, at vi i folketingsudvalget får et grundigt materiale til belysning af, hvordan denne dagpengelov i grunden har virket. Det er mit indtryk, at sygefraværet er stærkt svingende, og at man muligvis kunne ændre loven, så man sikrede, at de store beløb går i de rigtige lommer. Men det er nu en anden sag.

De forslag, der ligger her, kan vi i det store og hele tilslutte os, men der er ét meget uklart punkt, og det er dette med, hvad der skal ske, hvis en lønmodtager ikke melder eller ikke dokumenterer, at der er indtruffet en sygdom. Der står jo i den foreslåede § 6, at hvis man undlader at melde sygdomstilfældet til arbejdsgiveren, bortfalder kravet på dagpenge, men dog først fra

[Bertel Haarder.]

det tidspunkt, hvor anmeldelsen af sygdomstilfældet skulle have været anmeldt. Fra det tidspunkt slipper arbejdsgiveren altså for at skulle betale længere. Men hvis det så senere viser sig, at det var en sygdom, hvad sker der så? Skal arbejdsgiverens pligt til at betale så vågne op igen? Eller skal det sociale udvalg betale gildet, fordi en lønmodtager ikke melder, at vedkommende har været syg? Måtte det ikke snarere være sådan, at lønmodtageren fik den risiko pålagt sig selv, at hvis man ikke engang får meldt, at man er syg, uden at have en ordentlig grund til ikke at gøre det, så mister man dagpengene? Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun kan klare dette problem op. Jeg er ikke den eneste, som ikke rigtig har kunnet gennemskue det her. Jeg kan nævne, at man vistnok i sidste nummer af bladet Arbejdsgiveren også peger på dette problem. Ministeren har jo, som der står i bemærkningerne, ikke fulgt den indstilling, som er kommet fra LO og Dansk Arbejdsgiverforening.

Angående dagpenge under adoption vil vi også se velvilligt på det, idet vi dog har lidt forskellige anskuelser i venstres gruppe. Man må nok sige, at hvis man skal dyrke lighedsprincippet i den grad, som der er tale om her, er der mange ting, vi skal have taget op i vores lovgivning. Men på den anden side, så har små sager også deres ret, og vi vil ikke på forhånd afvise, at vi vil være med også til dette.

Jørgen Junior (FP):

Jeg skal ligesom hr. Bertel Haarder udtrykke et ønske om, at der i socialudvalget fremkommer oplysninger til belysning af, hvorledes loven har virket i de to år, men med hensyn til det foreliggende kan vi stort set tilslutte os det. Det gælder såvel ankeændringerne som de ændringer, der er forårsaget af fælleshenvendelsen fra arbejdsgiverne og LO, og det gælder også med hensyn til barselhvileperioden.

Det eneste, vi ikke kan tilslutte os, er det sidste punkt om de 1,2 mill. kr. til de adoptionsøgende forældre. I øvrigt er der et par spørgsmål, som vi gerne vil stille i udvalget i forbindelse med, hvorvidt der eventuelt er nogen omkostningsforøgelse i forbindelse med barselhvileperioderne. Men i øvrigt kan vi tilsige vor positive støtte.

Edele Kruchow (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Gunner Baunsgaard, er forhindret i at være til stede, skal jeg oplyse, at det radikale venstre ser med velvilje på det foreliggende lovforslag og de justeringer, det indeholder, bl. a. som følge af oprettelse af amtsankenævn.

Vi er enige i, at det er nødvendigt at lette det store pres på den sociale ankestyrelse, og er positive over for tanken om at gøre dagpengeudvalgets afgørelser endelige.

Det har længe vakt kritik, at der ikke gives adoptanter en vis compensation for tabt arbejdsfortjeneste i lighed med dagpenge i barselhvileperioden. Vi ser med forståelse på forslaget om en vis dagpengeydelse til adoptanter, men vi vil i udvalget drøfte spørgsmålet nærmere under hensyntagen til vor adoptionslovgivning som helhed og også under hensyn til, at der er behov for ret til fravær i særlig grad, hvor det stilles som betingelse for adoptionen, at adoptanten er hjemme i de første måneder.

Vi tilsiger velvillig behandling af forslaget som helhed.

Ebba Strange (SF):

Ministeren siger i sin fremsættelsestale, at hun ikke finder tiden inde endnu til en større revision af dagpengeloven. Det er en vurdering. Den kan man være enig i eller ej. Jeg er ikke helt enig, men vi kan jo se på i udvalget, hvor meget vi skal gå i detaljer, nu vi har den på bordet. Jeg synes, det er ganske interessant at få den på bordet her 2 år efter, at den er trådt i kraft. Jeg skal lige bare i flugt nævne et par af de problemer, vi fra mit partis side er stødt på i forbindelse med dagpengeloven.

Det ene drejer sig om de 5 arbejdsgiveruger i begyndelsen af en sygdomsperiode. Det viser sig i praksis, at det ofte skaber en del konflikter på arbejdspladserne, og det får mig til at tænke på, at vi jo nok kommer til at diskutere i udvalget, hvad der egentlig ligger bag de ændringer, ministeren her foreslår. For er det, der er ved at ske, i realiteten det, at vi i højere og højere grad fritager arbejdsgiverne for nogle forpligtelser og lægger udgifterne over på de sociale udvalg? Sådan ser det ud for mig, men jeg er ligesom hr. Bertel Haarder lidt i tvivl om, hvad der egentlig menes med disse ting. Det kan godt være, at det er rigtigt, og det kan godt være,

[Ebba Strange.]

at det er det, vi skal gøre, det vil jeg ikke principielt vende mig imod. Så skal vi bare vide, at det er det, vi gør, og så i stedet for forlange, at arbejdsgiverne indbetaler til dagpengefond, så vi fjerner det direkte økonomiske mellemværende mellem arbejdsgiveren og arbejdstageren. Det er jo det, der skaber konflikterne. Det er mit ene problem i forbindelse med denne lov.

Det andet er, at vi også har nogle problemer i forbindelse med regulering af satserne, især når det drejer sig om langvarigt syge, og det vil jeg også gerne vende tilbage til, når vi skal drøfte sagen i udvalget.

Så er der spørgsmålet om klageadgang, og netop det, at ankesagerne typisk har været sager, hvor det kun har været et spørgsmål om at fortælle arbejdsgiveren, at han skulle betale disse dagpenge, tyder jo på, at jeg har ret i, at det er dér, problemet ligger. Da vi havde lovforslagene om ændret klageadgang til behandling, vendte jeg mig imod, at man lod ankesager standse i amtsankenævnet på alle de skønmæssige områder. Hvis det, socialministeren oplyser her, kan dokumenteres, at det egentlig er enkle sager, der er tale om i denne forbindelse, er det muligt, at dette er et af de steder, hvor man kan lade amtsankenævnene være sidste instans. Det skal vi se på.

Så er der hele spørgsmålet om den anden del af lovforslaget, som handler om barselhvile, og her kan jeg kun hilse med tilfredshed, at det efter dette lovforslag bliver muligt for en kvinde, hvis barn ligger på sygehus, at dele sin barselperiode. Jeg rejste problemet her i salen for et års tid siden som et spørgsmål til den daværende socialminister, og så er det selvfølgelig rart at se, at det nu ligesom får en praktisk udformning, at det er en ting, der kan lade sig gøre. Jeg tror, det vil vække glæde mange steder.

Jeg er selvfølgelig også tilfreds med, at det nu bliver muligt for adoptivforældre at få ret til barselhvile. Blot undrer jeg mig over, at man i forslaget kun opererer med en periode på 6 uger. Jeg ved godt, at tanken i dagpengeloven er, at de 8 barseluger skal ligge før fødslen og de 6 efter, men vi ved jo også, at hvis en kvinde går og har det godt op til en fødsel, gemmer hun ofte nogle af ugerne, så hun har mere tid efter fødslen, og jeg kunne godt tænke mig, at adoptivforæl-

dre fik ret til en længere periode end de 6 uger, men det er dog en begyndelse. Og det er også en begyndelse, at man her åbner for den mulighed, som jeg flere gange fra denne talerstol har efterlyst, nemlig mulighed for barselorlov til fædre. Den åbnes nu i forbindelse med adoptioner, og det kan jeg kun hilse med tilfredshed. Den kunne sådan set godt have været åbnet også i forbindelse med børnene på hospitalerne, men det kan vi jo diskutere videre i udvalget.

Jeg vil slutte med at sige, at der er ting, vi gerne vil have oplyst, men stort set vil vi arbejde velvilligt med forslaget i udvalget.

Annelise Gotfredsen (KF):

Lovforslagets første del rummer en del bestemmelser til tydeliggørelse af dagpenge-loven, der har været gældende i 2 år, og behandler endvidere regler, der har tilknytning til bistandsloven. Disse ændringer vil vi fortsætte med at drøfte i udvalget.

Om lovforslaget i øvrigt kan jeg sige, at vi finder det rimeligt, at man uden at miste dagpenge må udsætte en del af barselhvilen, såfremt barnet indlægges på hospital. Det vil i reglen dreje sig om for tidligt fødte børn, og reglen om barselhvile, der jo ikke blot er begrundet i hensynet til moderens fysik, men også til hendes følelsesmæssige forhold til barnet, kan således siges at være logisk fulgt op i det foreliggende lovforslag.

Det samme kan siges om den udvidede adgang til dagpenge i forbindelse med adoption, hvor de adoptionsundersøgende myndigheder har bestemt, at adoptanten skal være fraværende fra arbejdet ved modtagelsen af barnet. Også dette forslag kan vi tilslutte os.

Jeg vil ikke undlade at bemærke med glæde, at jeg har noteret mig forslaget erkendelse af, at faderen er lige så velegnet til at lægge ble på som moderen. Videreføres denne tankegang, må konklusionen over for den megen jamren om, at indskrænkninger på daginstitutionernes område i særlig grad skulle berøre kvinden, som skulle holdes uden for arbejdsmarkedet, betyde, at dette ikke er tilfældet, men at det lige så godt kunne gå ud over mændene, hvad vi i øvrigt slet ikke finder at det vil.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Mit partis ordfører er desværre også for-

[Inger Stilling Pedersen.]

hindret i at være til stede, så jeg skal bare ganske kort sige, at vi betragter dette lovforslag som noget særdeles positivt, og vi mener, det kan blive et godt arbejdsgrundlag i socialudvalget. Jeg vil ikke lige undlade at nævne, at særlig det, at der vil være mulighed for dagpenge ved adoption, hilser vi med meget stor glæde.

Hanne Reintoft (DKP):

Det var egentlig med positiv overraskelse, jeg så, at ministeren var villig til at revidere i dagpengeloven, men samtidig må jeg sige, at jeg ikke deler den opfattelse, at den stort set fungerer tilfredsstillende. Vi havde ønsket en mere tilbunds gående revision, hvad vi jo også fremlagde både lovforslag og forslag til folketingsbeslutning om sidste år.

Der er mange gode ting i lovforslaget og nogle enkelte punkter, vi absolut ikke kan tilslutte os. Det er fint, at vi får sikret funktionæren, der ikke får udbetalt sin løn under sygdom. Derimod synes jeg, det er betænkeligt at ophæve arbejdsgiverens forpligtelse ved opsigelse. Vi vil godt overveje det i udvalget, men jeg er lidt usikker over for det, også fordi vi har mange opsigelser i 5 ugers perioden.

Jeg synes også, ministeren skulle overveje, om vi kunne gøre et eller andet for de mange gravide kvinder, der fyres netop for at undgå at udbetale dagpenge til dem. Selv om arbejdsgiveren ikke er forpligtet, giver det problemer, og jeg ved steder, hvor man helt konsekvent fyrer gravide. Det synes jeg godt vi kunne se lidt på i udvalget, når nu vi skal have loven op igen.

Med hensyn til anmeldelsestidspunktet for sygdommens indtræden er jeg ikke helt tilfreds med den nye formulering. Der har jo hersket kolossalt megen forvirring på dette område, og jeg må sige til hr. Bertel Haarder, at er der noget, der er blevet misbrugt fra arbejdsgiverside, så er det faktisk denne anmeldelsesfrist, fordi mange arbejdsgivere har lavet meget restriktive bestemmelser om, at der skulle anmeldes f. eks. mellem kl. 7 og 8, noget, der tit er meget svært for lønmodtagerne. Jeg er selvfølgelig enig i, at man skal anmelde sin sygdom, men jeg er som sagt meget betænkelig ved, at vi ikke klart får fastslået en længere og mere rimelig frist, så folk, der ikke selv har

telefon eller f. eks. bliver meget dårlige, så de ikke kan klare at komme hen og anmelde sig syge, ikke bliver udsat for det, som masser af almindelige arbejdere er blevet udsat for, at de er kommet tilbage og har fået at vide, at de er blevet bortvist på grund af ulovlig udeblivelse.

Det er også nok værd at tage med sådan lidt mere principielt, når man skal diskutere dagpengelov, at alle praktiserende læger kan meddele, at sygemeldingerne vel er sunket op mod 20 pct., simpelt hen fordi man er bange for at blive fyret, fordi man skal have dagpenge, og det er for den almene sundhedstilstand en meget alvorlig sag.

Vi kan absolut ikke bestemme os til, at dagpengeudvalgets afgørelse ikke skal kunne ankes videre. Vi synes, der er foretaget så mange arbejdsgivervenlige fortolkninger i det dagpengeudvalg, og vi føler ingen beroligelse ved, at der kommer en opmand fra arbejdsretten. Det kan ikke undre nogen, at vi overhovedet ikke ønsker at medvirke til at give arbejdsretten yderligere kompetence, og jeg synes ikke, vi har nogen praktisk erfaring for, at arbejdsrettens folk virker, som om de også tilgodeser arbejdersiden. Det er jo rigtigt, at presset på ankestyrelsen demokratisk set er en meget tvivlsom affære, men jeg synes ikke, vi klarer de problemer ved en masse panikreaktioner på områder, hvor der i forvejen ikke er tilstrækkelig demokratiske folkelige ankemuligheder.

Jeg havde også gerne set, at vi havde løst en hel del af problemerne omkring for tidligt ophør af sygedagpenge, for det er mit indtryk, at 3 måneders grænsen i de sociale forvaltninger tit administreres meget stramt. Socialministeren ved, at jeg er meget betænkelig ved, at man standser dagpengeudbetaling til folk, der får afslag på invalidepension, fordi de jo godt kan være aktuelt uarbejdsdygtige, selv om de får at vide, de ikke er berettiget til pension.

Hvad angår forslaget om at kunne dele barselhvilen, er vi principielt meget, meget enige. Jeg synes bare, det er, ligesom om forslaget stiller vores elendige barselhvileordning i et sørgmodigt relief. Vi kan jo ikke komme uden om, at nogle kvinder kan vente med at tage barselhvilen, men for næsten alle kvinder i industrien gælder det, at de bruger de 8 uger inden. Så er der altså 6

[Hanne Reintoft.]

uger bagefter, hvorefter arbejderbeskyttelsesloven siger, at de 4 skal tages, og jeg vil godt direkte spørge, om man har tænkt sig at ændre arbejderbeskyttelsesloven. Det vil jeg nødigt være med til, men hvis der skal være noget hold i dette med at kunne gemme barselhvilen, så er man jo næsten nødt til det, for ellers er der altså kun en 2 ugers periode at mingelere med, og det gør som sagt forslaget principielt rigtigt, men en lille smule illusorisk.

Vi er også tilfredse med, at adoptanterne får mulighed for, jeg vil ikke sige barselhvile, men orlov, omkring adoptionen. Det er naturligt at forlange fra de adopterende myndigheders side, at der skal være en 3 måneders periode, og det stiller igen den grundlæggende barselhvile i et dårligt lys, for det er da helt givet, at både mor og barn har brug for en 3 måneders periode. På den anden side må jeg sige, at jeg synes ikke, vi kan give adoptanterne længere orlov end kvinder, der har født. Så synes jeg, vi kommer ud i det urimelige, også fordi kvinden selv i meget høj grad trænger til at restituere sig psykisk og fysisk. Det forslag vil vi gå ind på og så sige, at vi ønsker barselhvilen udvidet generelt, og i forbindelse med det vil vi også gerne tage op at få den udvidet for adoptanternes vedkommende.

Steen Folke (VS):

Som andre ordførere har konstateret, indleder man bemærkningerne til lovforslaget her med at understrege, at man ikke ønsker en gennemgribende revision af loven, og hævder, at den i det store og hele må siges at have virket tilfredsstillende. Det er noget, som vi i høj grad betvivler, tilfredsstillende vel at mærke set ud fra et lønmodtagersynspunkt. Efter vores mening misbruges loven temmelig groft i nogle tilfælde af arbejdsgiverne. Jeg tænker bl. a. på de såkaldte § 12-aftaler, som handler om, at der kan oprettes en særlig kontrakt, eller hvad man nu kalder det, for folk, der må formodes at få mange sygedage. Arbejdsgiveren kan ved en § 12-aftale fritages for at betale dagpenge i de 5 uger, han er forpligtet til, og dette er en regel, som mange bruger som en fidus. På den måde kommer lønmodtagerne selv til via skatterne at betale arbejdsgiverperioden.

Videre nægter arbejdsgiveren i mange tilfælde at overholde arbejdsgiverperioden, og i de tilfælde, der ankes, får arbejdsgiveren i stor udstrækning medhold af dagpengeudvalget, og mange af disse afgørelser er efter vores mening urimelige.

Det foreliggende lovforslag indeholder en del gode ændringer. Jeg tænker f. eks. på numrene 3, 7, 12 og 13. Jeg vil kun lige kort omtale de to sidste, som måske er af de vigtigste af fremskridtene.

I nr. 12 indgår der jo forskellige bestemmelser, dels denne mulighed for at dele barselperioden i tilfælde af sygdom, et væsentligt fremskridt, dels den bestemmelse om, at adoptionssøgende nu også skal kunne få dagpenge i en periode, noget, som er et decideret og væsentligt fremskridt. I den forbindelse har jeg også med glæde bemærket, at denne mulighed gives både mandlige og kvindelige adoptanter. Det er et lille skridt i en rigtig retning, et skridt, som bør følges op med, at man også giver denne mulighed i forbindelse med egentlig barselorlov.

Dog vil jeg godt lige sige til den konservative ordfører, fru Annelise Gotfredsen, at dette, at man kan være med til at gå ind for, at mænd i lige så høj grad som kvinder efterhånden skal kunne komme til at deltage i både bleepålægning og andre ting, der har at gøre med samvær med også helt små børn, naturligvis ikke betyder, at det ikke, sådan som situationen er, er korrekt at sige, at nedskæringer på institutionsområdet, daginstitutionerne, naturligvis i særlig grad rammer kvinderne. Det er dog ikke nogen hemmelighed, at som situationen er for øjeblikket, så er det i 95 pct. af tilfældene, eller mere endnu måske, kvinderne, som rent faktisk udfører det arbejde, der er forbundet med de små børns pasning. Vi mener, det er vigtigt at komme hen i en situation, hvor mændene i højere grad, og efterhånden altså i lige omfang med kvinder, inddrages i dette arbejde, og vi mener, det her er et lille bitte skridt i en rigtig retning.

Jeg har også hæftet mig ved nr. 13, som efter vores mening er et meget væsentligt fremskridt, dette, at en lønmodtager på grund af opsigelse til fratræden før fødslen altså alligevel kan få dagpenge, hvis den pågældende har været tilmeldt arbejdsformidlingen. Det er velkendt, at arbejdsgivere i mange tilfælde fyrer løs af folk netop i den

[Steen Folke.]

situation, hvor de er gravide eller står i nærheden af en fødsel, og det er oplagt, at man her giver forbedrede muligheder for nogle, som har været givet helt urimelige vilkår efter de hidtil gældende bestemmelser.

Så vil jeg tage et par punkter op, der er lidt mere problematiske. Nr. 4 handler om, at arbejdsgiverne kan forlange lægeerklæring inden for, som der står, en rimelig frist, men det er ikke nærmere defineret, hvad denne rimelige frist er, og det mener vi er påkrævet, og at det bør være mindst efter 3 dages sygdom, ikke som tidligere principielt allerede efter første dag. I øvrigt finder vi det urimeligt, at denne attest skal betales af de sygemeldte.

Nr. 6 er et decideret tilbageskridt. Det handler om, at man vil fjerne en ankeinstans og lade det være godt med dagpengeudvalgets afgørelser. Det er jo netop dette udvalg, som jeg nævnte før, der i stor udstrækning imødekommer arbejdsgivernes ønsker. Man er fra ministeriets side, synes jeg man kan fornemme på bemærkningerne, også selv på det rene med det asociale i dette forslag og bruger adskillige linjer i bemærkningerne til at forklare, at det ikke er så asocialt endda. Vi mener, det er meget væsentligt, at der er så gode ankebetingelser som muligt, og vi vil i øvrigt gå imod, vi er modstandere af, at man vil supplere dagpengeudvalget med en opmand, uvildig sagskundskab kalder man det, indstillet af arbejdsrettens formandskab. Det er efter vores mening ganske klart, at arbejdsretten aldeles ikke er noget uvildigt organ, og vi kan ikke se, at arbejdsretten skal have nogen adkomst til, eller at det gavner, at få en person herfra med i dagpengeudvalget.

Men som sagt er der i hvert fald en del væsentlige fremskridt. Selv om det ikke er de helt store reformer, er der alligevel væsentlige punkter, som er udtryk for fremskridt i forhold til de gældende bestemmelser, og jeg håber, at det under udvalgsarbejdet måske vil blive muligt at få fjernet nogle af de ting, som efter vores mening er tilbageskridt.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne takke for den velvillige og positive holdning, som dette lovforslag har

mødt her i salen. Der har selvfølgelig været rejst en lang række spørgsmål, men de forskellige ordførere har også sagt, at de nærmere er beregnet til at blive besvaret i udvalget, og det er klart, det skal vi gøre så hurtigt, som det overhovedet er os muligt, så snart de bliver stillet.

Det er også klart, at hvis der er usikkerhed omkring en lovtæst, så man ikke kan se, om det er arbejderen eller arbejdsgiveren, der skal betale, så skal det rettes. Det må bare være helt klart, at arbejderen skal være sikret under alle omstændigheder, men jeg tror, vi kommer tilbage til det under udvalgsarbejdet.

Når man tænker tilbage til juni 1972, hvor denne lov blev gennemført her i salen, og når man tænker på de mange ord, der blev sagt om denne dagpengelov, så er det med stor glæde, at jeg her i dag kan konstatere, at der fra alle sider i salen er meget stor velvilje over for forslag om forbedringer i dagpengeloven.

Bertel Haarder (V):

Til det sidste vil jeg gerne sige, at den tilslutning, vi her har givet, udelukkende skyldes, at vi holder os til emnet, og ikke, at vi nødvendigvis mener, at vi havde uret dengang. Jeg kan da oplyse, at en meget kendt professor i socialpolitik jo var stærkt kritisk over for loven, og det kan der muligvis være grund til, men vi har holdt os til sagen og set på de ting, det drejer sig om her.

Til fru Hanne Reintoft vil jeg bare sige, at der udtrykkelig er en skærpelse over for arbejdsgiverne, som jo nu ikke bare kan vedtage, at der skal være meddelelse fremme allerede kl. 7 om morgenen, men som udtrykkelig skal meddele lønmodtageren, at nu falder hammeren, hvis ikke der gives meddelelse. Det er en nyskabelse, som lige netop tager hensyn til det, som fru Hanne Reintoft nævner.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse

[Formanden.]

mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ungdomsydelse [af Jacob Sørensen m. fl.].
(Lovforslag nr. 170. Fremsat 19/3 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Til det fremsatte lovforslag kan jeg bemærke, at de tanker, der ligger til grund for lovforslaget, i det store og hele også er indeholdt i det lovforslag, regeringen har fremsat, om ændring af loven om børnetilskud og andre familieydelse. Heri er også optaget bestemmelser om en ungdomsydelse.

Jeg går ud fra, at de to lovforslag kan danne grundlag for en samlet forhandling i folketingets socialudvalg, idet jeg finder det mest praktisk, at reglerne om en ungdomsydelse er optaget i børnetilskudsloven.

Albertsen (S):

Der er vel ikke grundlag for at sige så forfærdelig mange bemærkninger om lovforslaget her. Jeg skal dog ikke undlade at udtale min beklagelse af, at dette af venstre og en række andre partier fremsatte lovforslag egentlig naturligt burde være behandlet samtidig med det forslag, regeringen fremsætter, som jo også har relation til det særlige, man her peger på, nemlig spørgsmålet om at etablere en ungdomsydelse.

Vi må erkende, og jeg skal gerne udtale min alvorlige beklagelse deraf, at der faktisk, hvis man ser på forslaget, er tale om et flertal her i tinget, som mener, at der her skal spares betydelige beløb. Vi erkender selv fra socialdemokratiets side — og det vil give sig udslag i det forslag, der skal behandles senere fra regeringen herom — at det er et område, hvor en reform kan være påkrævet og ønskelig, men vi mener, at det forslag, der ligger på bordet, er for energisk eller for voldsomt i sin sparetendens.

Det skal også bemærkes, at dette, at man går over til dette princip, for så vidt fremkalder bekymringer på 3 områder. Det ene

er, at det lægger op til, at afgørelser herom skal foregå på lokalt plan, altså hvis der er tvivl derom. Det vil altså sige, at man godt kan risikere, at der bliver forskelligartede skøn. Vi må sige, at vi i øjeblikket har en generel ordning, både hvad Statens Uddannelsesstøtte angår, og hvad børnetilskuddene angår, og dette lægges nu sammen til denne særlige ungdomsydelse og beskærer altså også det antal, der kan få tilskud eller støtte fra staten i den periode, det drejer sig om.

Det andet, som vi også må beklage, men som vi nok får lejlighed til at vende tilbage til, når vi skal drøfte regeringens forslag, er, at vi her etablerer nogle indkomstgrænser, og for ungdomsydelsen her er det jo på et relativt lavt niveau, som er baseret på de ufuldkomne indkomstopgørelser, vi overhovedet har. Det vil altså sige, at der ofte vil være tale om folk, der måske i realiteten har større indtægter, men som i kraft af de mange fradragsmuligheder, som vi ulykkeligvis stadig lever med, vil kunne få ydelsen, hvorimod andre, der ikke har disse fradragsmuligheder, ikke vil kunne få den.

For det tredje vil jeg gerne sige, at dette, at man indfører indkomstreguleringer, det må vi jo klart erkende ofte kan give sig skæve og forkerte udslag, idet det betyder, at et sammenfald af fradrag eller det, at man mister visse sociale goder, visse sociale rettigheder, ved selv kun beskedne indkomstforøgelse, kan virke urimeligt og uretfærdigt. Vi har jo netop for ikke så længe siden fået et materiale, der i høj grad bekræfter og begrundet den kritiske holdning i så henseende.

Vi må i det folketing, vi har, opsplittet og for visse grupper vedkommende mere spærrigt, end rimeligt er, jo erkende, at de politiske vilkår dikterer, at der her skal findes en løsning. Jeg håber, at det i højere grad bliver en løsning baseret på det lovforslag, vi får til behandling inden alt for længe, fremfor på det forslag, der ligger her. Ikke fordi selve princippet som sådant skiller os, det ligger jo klart i, at begge forslag for så vidt opererer med samme begreber, men fordi de beløb, der er tale om, trods alt er forskellige.

Jeg vil da også gerne gøre disse bemærkninger i relation til de eventuelt måske særligt kritiske kommentarer, der vil komme